

Kerekecske-gombocska

I

Indalinét takarítás közben érte az éles, kurta csengőszó. Domsits állt az ajtóban daliásan, kreolbarna mosolyával.

— Csókolom kezét. Szabad egy szivességre kérnem?

Az asszony önkéntelenül összebbvonta magán nagyvirágos pongyoláját.

— Pénzt várok, de nincs időm tovább maradni. Ha átvenné részemre.

Ez alatt a két praktikusan szabatos mondat alatt Indaliné úgy érezte, Domsits sötét, röntgensugarú szeme végigtapogatta gömbölyded formáit. Egy tapodtat sem hátrált volna, mert még egyedül marad ezzel a szoknyabolonddal a tenyéryni előszobában, ahol épp annyi a hely, hogy a falnak szorítsák.

— Nem hiszem, hogy a postás kiadja, — mondta elszürkült hangon. még mindég pongyoláját markolva.

Domsits vállán átvetve viselte esőköpenyét, mint kendőjét egy torrero. Sűrű, hullámos haja, gonddal nyírt bajuszkája, gyöngyház nyakkendőtüje mind egy hivatás jelvényeiként hatottak az asszonyra.

— Majd rámosolyog szépen, — s mindjárt megmutatta, hogyan képzeli. Aztán udvariasan elbúcsúzott s indult a lépcsőn lefelé.

Indaliné becsukta az ajtót, szárazat nyelt. Bement, tanácstalanul nézett szét a szobában, mintha elfeledte volna, hol hagyta abba a portörleszt. A szék támláján férje barnaszínű házikabátja maga az otthonos biztonság. Fölemelte a telefonkagylót, letárcsázta a számot. Még nem tudta, mit akar mondani, arra vágyott csak, hogy a hangját hallja.

De Indali hivatala makacsul mással beszélt.

2

Jutka az alacsony irattartón ült és időnkint ilyeneket mondott a telefonba:

— És akkor mi van? ... No jó, hagyjuk! ... Persze, az lenne neked egy műsoron kívüli vasárnap! — közben lógáta hibátlan ívű lábát s elfintorodott, mert fölfedezte, hogy harisnyáján fut a szem. A vonal tulsó végén egyenletesen duruzsolt a kitartó bariton.

A sarokra állított íróasztalnál Máderné főzőkanálból hegyezett kötőtűi vívtak egymással, mert vastagszálú kötés a divat. Micsoda harc volt megszerezni ezt a csauszínű fonalat! Már fehéret akart festetni, mikor az unokahuga meghozta Bécsből. Klári a gépiróasztalnál tízóraizott és odaadón hallgatta Máderné készülőkardigánjának történetét.

Indali fölpillantott fuvarleveleiből. Komoran, szemrehányón. Lekopantotta golyóstollát. Semmi hatás. Máderné már a kötésmintánál tartott. Jutka elunta a negyedórás telefonbeszélgetést:

— Most ugysem tudunk megállapodni semmiben. Hívj holnap! — s megnedvesített ujjával pecsétet nyomott a futó szemre. Odapördült Klári elé: — Mit hoztál tízóráira?

Indali széke keményen megreccsent:

— Átmegek az irattárba!

— Mert ez a női szakasz még megbolondít! — fuvalázta utána Jutka, amint bezárult az ajtó. — Micsoda nikotex-pasas!

— Füstszűrős nikotex! — legyintett Klári, aki pedig nagy dohányos hírében állt. Kicsippentett egy uborkaszületet Jutka csomagjából és diadalmasan a magasba tartotta: — Kicsi asszony, kicsi otthon, házikoszt reggeltől estig!

Máderné ölébe eresztette a kötést:

— Nono! Az ilyen jámborképűek a legnagyobb disznók! Én nem lepődném meg, ha kéjgyilkosságon törné a fejét!

A lányok mulattak. Egyszerre megjelent előttük Indali, amint foszforoszkaló szemmel kuszik elő a szabadsághegyi bokrok közül, s véres kését a fübe törölgeti.

— Én mesélhetnék nektek egyetmást. Értek már meglepetések az életben. — Máderné sötétén elhallgatott.

Indali sorsának fonala ekkor feszült meg a három párka ujjai között. De ő maga még boldog tudatlanságban kotorászott az irattár poros polcain.

3

A g.-i kiszállásra alig egy hét múlva került sor.

Indali mellé Klárit osztották be. Szobát foglaltak számukra, mert egy nap alatt nem végezhetik el a g.-i telep ellenőrzését.

A vonaton Klári be akart menni az étkezőbe, de Indali takarékos lovagiassággal elővette felöltője zsebéből a zsirpapírba csomagolt két sonkás zsömlét, s megosztotta vele. Más aztán nem is történt, Klári kifelé bámult az ablakon, dudorászott közben, míg Indali keresztretjtvényt fejtett.

A szállóból egyenesen a telepre mentek s ott is maradtak a munkaidő befejeztéig. A nap enyhén sütött még, a tornyok mögül kékesen rajzolódtak ki a környező dombok.

Indali a főtéren a Széchenyi-szobrot kezdte lelkiismeretesen tanulmányozni.

— Mi az, ezt is leltárba akarja venni? — szól rá a lány. — Jöjjön, sétáljunk inkább egyet.

A férfi gondterhelten huzgálta kesztyűjét.

— A múzeum, sajnos, zárva van már.

— Kit érdekel a múzeum? Van itt valami liget, mindenféle díszcserejével.

Indalit meglepte Klári botanikai érdeklődése. A park csavaros útjain a lány bizalmasan belékarolt:

— Tudja, hogy fura dolgokat sutognak magáról odabenn?

— Rólam?

— Csak ne adja az ártatlant!

A talpig tisztviselő-szürkébe öltözött Indali megrendült.

— Sötét kaméleon maga, — fogta andalgósra léptüket Klári. — Mondja, mindig így főzi a nőket?

— Nee-nem egészen értem . . . hoo-hogyan gondolja?

— Milyen angyalian dadog! Ezt a stílust eszik a pipik, mi? Bevallhatja, most civilben vagyunk! Még bele is pirul, örület! Szédíteni akar? Ezért bulizta ki ezt a hivatalos utat kettesben?

Indali nem tudott mit kezdeni a hóna alá furakodott lánykarral. Az egészben volt valami végtelenül valóságosan. Zavartan megtorpant.

— Épp itt kell lehorgonyoznia előttük? — intett a padon megbújó pár felé Klári. — Hagyjon mást is érvényesülni.

Visszafelé Indali szorosán hátrakulcsolta kezét, nehogy a városban is karonfogva vonszolják végig. Hosszan időzött szobájában, hogy húzza az időt. A lány már az éttermi asztalnál várta vacsorához. Feszeltgőn ült le, megreszelte torkát, ahogy odahaza, értekezleten szokta, fölszólalás előtt.

— Tulajdonképp . . . szerettem volna . . . megkérni valamire . . .

— Inkább vacsora után, jó? Meghalok az éhségtől! Nézze, van velő-rózsa rántva! Tartárral! Imádom!

Indali rágta az örömtelen bécsiszeletet. Az egyoldalú társalgást Klárirra bízta. Akár egy patak csobogna mellette. Később, a feketénél a lány finoman odanyomta ruganyos mellét Indali karjához, s félig leeresztett szemhéja alól delejezőn megkérdezte:

— Mire is akart kérni az előbb?

A könnyed érintés újszerű volt és szokatlan, mint az első zuhanás a hullámvasúton. A férfi lesütötte szemét s az elszökött mondatot kereste.

— Az volt a fejemben ,hogy . . . izé . . . holnap, holnap, ha bemegegyünk, nem szabad elfelejteni . . . de mit is? Ejnye, látott már ilyet? Épp a legfontosabb . . . — diákkorának kétségbeesett szalmázásai rémlettek vissza.

— A józanságával őrzíti meg az embert! — suttogetta a lány premierplanból.

Ebben a meghitt pillanatban bukkant föl a bejáratból Domsits, a veszedelmes hírű, daliás Domsits. Vidáman köszöntötte Indalit, jobbját a magasba lengetve bajtársiasan, az üdvözléssel mintegy gratulálva.

— Ki ez? — érdeklődött Klári.

Indali kihajtott egy nagy pohár szódát ,csak aztán válaszolt:

— A szomszédunk, otthon . . .

Klári csupa kedvesség lett:

— Azért még nem kell elkeserednie, — s fejét vigasztalóan odaejtette Indali lejtős vállára.

4

Allt a rideg szállodai szoba ablakában, s táncoltak előtte a domboldal távoli fényei. Az előbb vált el a folyosón a lánytól, fülében volt még utolsó mondata: „Aztán nehogy megpróbáljon éjszaka beszökni hozzám a 126-osba!”

Fejét a hűvös üvegnek hajtotta. Gyomrában az az ostoba hullámvasút-kevergés. Ha akkor, az első pillanatban fölkel, odainvitálja asztalukhoz Domsitsot, önként kilép a játékból. Azok ketten mar a parketten csoszognának és ő nyugodtan hajthatná álmra fejét.

Megfordult, mintha beérhetné még az elszalasztott alkalmat. Talán még ott találná az étteremben Domsitsot, mnidjárt megmagyarázná neki. . . csakhogya az már nem az igazi. Tagjai megreszkedtek. Most értette meg, hogy csapdába került.

Kilépni a folyosóra? Esetleg épp Kláriba fut, s akkor aztán sose mossa le magáról, hogy hozzá lopakodott, a szobájába akart besurrani. Összeomlottan fordította rá ajtajára a kulcsot. Legszívesebben hatósági segítséget kért volna: pecsételjék rá kívülről az ajtót, s reggel nyilvánosan bocsássák ki innét.

Kifelé fülelt, nem hall-e máris női ruhasuhogást, óvakodó lépteket a folyosóról. Elképzelte a saroklámpa fényívén átsuhanó árnyakat. Domsitsot, amint a kulcslyukhoz hajolva bebocsátásért ostromolja Klárit. S hajnalra egy tőle, Indalitól elcsent monogrammos zsebkendő kerül elő a lány vánkosa alól. Már látta magát elveszvetten, tönkretéve a vidéki szálló félhomályos alvilágában.

Az a büntársi kézlengetés odalenn az étteremben! Domsits! Domsits, aki a tejcsarnokban viszketős kis suttogások között vásárol egy kiflit a csinos elárusítónőtől. Aki csatakos estéken idegen nőket kormányoz elő gyanús kapualjakkból, s egyetemista lányok után futkos a Károlyi-kertben, míg felesége friss vacsorával várja otthon. Indali résztvevő gyöngédséggel idézte föl a félénk, özikeszemű asszony alakját. Valahányszor összetalálkozott vele a Baross-utcai ház lépcsőjén, ösztönösen mélyebben emelte meg kalapját, mintha a tisztességes társadalom együttérzését kívánná tolmácsolni.

Minek nősül meg az ilyen ember? Mert, hogy a Klári-félék mért nem mennek férjhez, azt már értette. De ő, mit keres közöttük ő, ebben a fogadószobában, ahol tegnap még isten tudja, ki rugta le a cipőjét. Róttá éberem a mosdó s az ablak közötti keskeny csikot. Valamit tennie kell.

Holnap, holnap első dolga lesz, hogy beszél Domsitscsal. Kikéri magának. Igen! A leghatározottabban elutasítja az efféle cinkos lengetéseket.

Ettől megnyugodott kicsit. Gyanakvón megvizsgálta az ágyneműt, aztán nekiszánta magát, hogy levetkőzzék.

De a reggeli portás nem tudott Domsitsról. Ilyen nevű vendég egyáltalán nem lakott a szállodában. És az étteremben is hiába meregette utána a szemét. A hidalgói profil tegnap este egy percre húzott csak át az asztalok között, hogy a görbe utakon járók gyakorlatával beleveessen a megfoghatatlanságba.

A szálloda kapujában sebesen odafordult a lányhoz:

— Menjen csak előre, én még beugrom a borbélyhoz.

Klári meg sem kérdezhette, eszébe jutott-e, mit nem szabad ma elfelejteniük. Vállat vont, elindult a telep felé.

Indali becsúszott a forgatható székbe és elsüllyedt a nyakába dobott lepel alatt.

5

Domsits leszállt a villamosról, befordult a Kálvin-térről a Baross-utcába. Most nem volt daliás. Hazafelé tartott, az otthon szelid unalma

már itt a sarkon elébejött. Hanyagul eleresztette magát, mint a kulisszák mögé érő színész.

A kapuban Indaliba botlott. A nyomatékos kalapemelés jólesően visszahozta benne a két nap előtti képet a g-i étteremben.

— Hogy van Indali úr? — mosolyodott el.

— Önre vártam, — hangzott gyászosan. Indali arcát szögletesre rántotta az elszántság. — Ha lenne öt perce . . .

— Akár tíz is. — Domsits pártfogón belekarolt, s eltávolodott vele a kaputól. — Látja, jó szomszédok mindenütt összefutnak!

— Igen. Már ott szerettem volna beszélni önnel.

— Ugyan! Épp fontosabb beszélőnivalója volt! — élénkült föl Domsits. — Hallja, aranyos az a barna baba! Csak gratulálhatok.

— Kérem . . . a hivatali kollégánóm . . .

— Persze, értem. Azért vitte le magával. Minek itthon bujkálni, kockáztatni a lebukást. Mennyivel okosabb vidéken dolgozni.

— De biztosíthatom, Domsits úr, hogy félreért . . .

— Hogyhogy? Maguknak nincs lakásproblémájuk? Vagy talán önagsága ezt is megoldja? Óriási! Indalikám, maga egy zseni. Mert tudja, szép, szép a szerelem, de az összkomfort még szebb.

Indali kivonta karját Domsitséból, szembefordult vele és kétségbeesetten fölajdult:

— Miért nem hallgat végig? Itt egészen másról van szó!

Domsits bocsánatkérően emelte föl tenyerét.

— Kérem, kérem . . . nálam megértőbb ember nincs. Bocsásson meg, ha megbántottam az érzelmeiben. Nem sejthettem, hogy ez . . . szent ügy.

Indali nekidőlt a falnak, lehunyta szemét és végigtörölt homlokán. Olyan lett egyszerre, mint egy civilbe öltözött, nyilaktól keresztülfurt szent Sebestyén. Ködből értek el hozzá Domsits résztvevő szavai, hogy meg-esik az ilyesmi mindenkivel, a nők kimarják a szívüket, mint a lóg, de azért vagyunk férfiak, hogy ne hagyjuk el magunkat.

Fölemelte elkínzott arcát és rákiáltott:

— Ha be nem fejezi, én . . . én . . . — kifulladásra levegőt vett s bele-sziszegte Domsits megrökönyödött képébe: — Engem ne tévesszen össze sajátmagával! Én csak arra akartam megkérni, hogy törölje ki az emlé-kezetéből az egészet! Semmi lóg, meg kimart szív . . . és semmiféle barna baba . . . Érti?

Domsits riadtan kapta körül tekintetét. Ha ez így megy, mindjárt cső-dület támad az utcán. Józanítón, újjheggyel illetve csak Indalit könyökét:

— Nyugodjon meg, az istenért. Én is tudom, mi a diszkréció . . . csak nem képzeli! és elindult a lassan magához térő Indali mellett vissza a kapuhoz.

6

Domsitsné szemrehányóan pillantott föl az ajtónyílásra. Már nem tudta az idejét, mikor ért haza a férje kapuzárás előtt. Most jön az engesztelő mosoly, a gyöngéd homlokcsók, a zsebéből elővarázsolt tábla tejmogyorós,

— csakhogy ő már iszonyúan belefáradt.

— Vacsoráztál? — kérdezte tárgyilagosan.

— De édes bocikám, mi bajod már megint? Tehetek én róla, hogy agyonhajszolnak, rámraknak mindent...?

— Én csak megkérdeztem, hogy vacsoráztál-e? Ha rossz a lelkiismereted, arról magad tehetsz.

Domsits megadón sóhajtott. Hiába, reménytelen az egész intézmény. Ezért igazán kár idejében hazajönni. Leült felesége mellé az állólámpa fénykörében, könnyed rutin-mozdulattal szájához emelte az asszony kezét. Agya lázasan dolgozott. Ki kell találni valamit, gyorsan, akármit, csak ezt a dögvész hangulatot eloszlassa. Alulról lesett a fanyarkás kislánycsaba, aztán vásottan elmosolyodott.

— Te, bocika, képzeld, ahogy belépek a kapun, ki toppan elém, mint Indali! Ünnepeyes, akár egy temetésrendező: beszélni szeretne velem. Előbb nem értem, aztán eszembe jutott, hogy a múltkor véletlenül beleütköztem valahol egy étteremben, amint életre-halálra főz egy kis nőt.

Domsitsné álla megemelkedett egy parányit. A jelenetet próbálta maga elé vetíteni: a vendéglői asztalnál életre-halálra udvarló ferfit az idegen nővel, akinek nincsen arca. És akkor váratlan dolog történt. Indali emléképe nem engedelmeskedett a ráparancsolt póznak. Nem volt hajlandó átvenni a szerepet. A suttogva előrehajló alak, amint összehúzott szemmel bűvöli áldozatát, minduntalan tulajdon férje maszkjában jelent meg képzületében. Ha Indalit ültette oda, az arctalan nő azonnal a jólismert, kedvesen gömbölyded Indalinévá változott.

— És? — kérdezte hirtelen érdeklődéssel.

— És most nekem esett, először könnyörögve, aztán, mint egy tigris, hogy az istenért, még véletlenül sem áruljam el senkinek... Oriási, mi? — Domsits arca a megtalált téma fényében ünnepelt.

Az asszony figyelmesen nézte. Aztán rábólintott:

— Oriási.

— Hát nem? — csodálkozott vissza férje.

— Dehogynem! Te, amint Indalit rajtakapod! De legalább diszkréten megőrzöd a titkot. Ragyogó! — és a szelíd, ártatlan Domsitsné élesen, rikoltóan föl kacagott, mint egy nősténykeselyű az állatkertben.

Domsits ijedten nézte feleségét. Valóban volt benne valami félelmetes. Mintha a föl ismerés pillanatában saját sorsán nevetne, már a könnyek határán. De Domsits egész lényé ellene mondott minden tragikai elemnek, elhessegette ostoba gyanúját, s zavartan megpróbált vele nevetni.

7

Másnap délelőtt, mikor néhány percre magára maradt a hivatali szobában, Domsitsné föltárcsázta azt a fiatal mérnököt, aki már fél eszten-deje hasztalanul kérte, hogy üljenek le egy feketére.

— Ráér ma délután? Akkor várjon meg a Hóvirágban. Ötkor. Igen. Pontosan ötkor.

Hangja aznap csengett utoljára ilyen felnött magabiztossággal, mikor letette az érettségét.